П III 34

Примерак 16 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. // Пошт. фах 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга, тромесечна: 12.40 пенга.

Год. III. Ујвидек, петак, 29 октобар 1943 Број 242

Још увек трају џиновске борбе западно од Мелитопоља

Почеле нове борбе на фронту у јужној Италији

Финска, Пољска и Балкан на дневном реду московске конференције

Немачка врховна команда саопштава из главног стана Вође Рајха:

Тежиште огорчених одбранбених борби између Азовског Мора и Дњепра био је и у среду сектор западно од Мелитопоља. Непријатељеве покушаје управљене за проширење места продора у тешким блиским борбама или противнападима наших покретних резерви, зауставили смо. Борба траје непромењивом жестином.

У окуци Дњепра, код Запорожја, северно од Кривојрога, југозападно од Дњепропетровска, многобројни непријатељски пешадиски и тенковски напади су осујећени.

На средњем сектору фронта, северно од Гомела, Совјети су извршили нове нападе на наше као и западно од Смоленска положаје, и западно од Кричева, продужили са покушајима пробоја. Ове нападе смо са концентрисаном артилериском паљбом делом већ у припремним положајима разбили, а делом у тешким борбама крваво одбили. У успесима одбране западно од Кричева лавовски део припадао је ваздушној снази.

У јужној Италији на обема обалама Волтурна воде се жестоке борбе. Поновљени напади англосаксонских снага осујећени су. Месне продоре осујетили смо противударом или отсецањем. С осталих делова фронта — не узимајући у обзир патролска чаркања — стигла је једино вест о безуспешном непријатељском нападу дуж железничке пруге северозападно од Термолија.

На источном делу Средоземног Мора тешки немачки борбени авиони бомбардовали су са добрим успехом војне базе острва Лерос.

Борбе око Мелитопоља биће од отсудног значаја по Кримско Полуострво

Будапешта, 28 октобар. (БЕ) — Према обавештењу берлинског дописника »Пешта«, огорчене борбе код Кривојрога воде се и даље непромењеном жестином. У Берлину се сваком новом развоју борби око Мелитопоља поклања велика важност, јер та борба може бити од отсудног значаја по судбину целог Кримског Полуострва. Сасвим је природно, да се у берлинским надлежним круговима уздржавају да дају било какве констатације у вези са будућношћу, али је ипак јасно гледиште, да ће у великој бици на Истоку, одлука укратко уследити. Досадањи догађаји показују, да није вероватно, да ће се садања огромна затегнутост још дуже одржавати. Совјети су у досада незапамћеним огромним масама убацили у борбу људство и ратни материјал, па се из овог нечувеног напора са правом може закључити, да ће резерве Совјета у материјалу и људству једном ипак бити исцрпене.

СОВЈЕТИ ПОКУШАВАЈУ ДА ДОЂУ ДО ОДЛУКЕ НА ЈУЖНОМ СЕКТОРУ ИСТОЧНОГ ФРОНТА — КАЖУ НЕМАЧКИ ВОЈНИ КРУГОВИ

Берлин, 28 октобар. (ДНБ) — На јужном сектору Источног фронта совјетску офанзиву, која сада тамо тече, сматрају за нов покушај, који би имао за циљ да се изфорсира одлука. Немачки војни коментатор изразио је своје мишљење, да ти масовни совјетски напади имају за циљ, да се изврши покушај да се донесе одлука углавном на простору између Азовског Мора и Кременчуга. Према немачком мишљењу, треба рачунати да садања битка, која се води од Азовског Мора, па скоро дуж целог тока Дњепра, може да траје још дуго. У немачким војним круговима нису вољни да се упуштају у прорицања у погледу исхода битке, као што је то уобичајено за време великих борби. Они изјављују само толико, да се за сада не може констатовати када ће се завршити та дивовска борба на јужном и средњем сектору фронта. Према борбама, које се тамо воде, на осталим фронтовима догађаји падају у засенак, према берлинском мишљењу.

ТУРСКИ АМБАСАДОР У РИМУ ПОЗВАН КУЋИ

Берн, 28 октобар. — (БТ). „Ексченж Телеграф" јавља из Анкаре: Према једној вести, турска влада позвала је свог амбасадора у Риму да се врати кући. Та одлука се приписује томе, што су дипломати који бораве у Риму, позвани да своја седишта преместе у северну Италију.

ГОВОР КИНГА О ПРОСЛАВИ АМЕРИЧКЕ МОРНАРИЦЕ

Њујорк, 28 октобар(БТ) — Главни командант америчке морнарице Кинг одржао је говор приликом прославе дана америчке морнарице, у коме је рекао и ово:

»Наша је намера да Јапанце под својим притиском стално гонимо у правцу Јапана. Улога наше морнарице је одређена, да би свима средствима, која јој стоје на расположењу, продужила кидање свих јапанских веза и да сваком приликом зада удар јапанској морнарици. Ми ћемо се побринути да остваримо те прилике.«

Јапански ратни извештај

Токио, 28 октобар. (ДНБ) Из јапанског царског главног стана саопштено је, да је једна непријатељска формација у зору 27 октобра извршила инвазионе операције на острво Моно, које припада групи Соломонских Острва. Ваздухопловство јапанске морнарице нападало је непријатељске ратне бродове на месту искрцавања. Том приликом потопљена је једна крстарица, а друга је оштећена..

УСПЕХ НЕМАЧКОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

Берлин, 28 октобар. — (ДНБ) Немачко ваздухопловство је 26 и 27 октобра на Источном фронту оборило 56 непријатељских авиона.

Конференција расправља питање Пољске и Финске

Москва, 28 октобар. (БТ) — На седници московске конференције, која је одржана у среду, донесене су одлуке начелног карактера. На основу досадашњих резултата московске конференције, може се констатовати, да су учесници конференције дошли до сагласности по неким најделикатнијим питањима конференције. Према добро упућеним лондонским круговима, не би значило изненађење, ако би се испоставило да су се три велике силе споразумеле и по најделикатнијим питањима, т. ј. по питању граница Пољске и Финске. Сада се расправља питање заједничке сарадње са Персијом, као и питање Балкана. Иако ће се по тим питањима донети коначна одлука тек приликом разговора Стаљин—Черчил—Рузвелт, ипак се може претпоставити, да је већ досадањи споразум довољан, да искључи могућност евентуалног оружаног сукоба између трију сила због тих питања. У добро обавештеним круговима, поново подвлаче, да у досадањим одлукама није било говора о насилном или привременом решењу ових питања у вези са ратном ситуацијом која би касније довела до поновног размимоилажења. Учесници конференције су у среду увече присуствовали свечаној претстави у позоришту Црвене војске.

Други састанак Идна и Стаљина

Берн, 28 октобар. (БТ) — Московски дипломатски кругови придају велику важност неочекиваном другом састанку између Идна и Стаљина.

Нарочито је пало у очи, да је генерал Исмеј, Черчилов војни саветник, присуствовао тим разговорима.

ПРЕГОВОРИ ТЕКУ БЕЗ ИКАКВИХ НЕСУГЛАСИЦА

Лондон, 28 октобар. (БТ) — Према вестима, конференција ће завршити рад вероватно још ове недеље, пошто стручњаци већ неколико дана раде на стилизацији основних принципа комуникеа. Британски амбасадор из Анкаре отпутовао је у Каиро, да тамо одржи конференцију с Идном при његовом повратку за Лондон. Из тих вести се може закључити — кажу у Лондону — да су разговори на московској конференцији текли без икаквих несугласица, и ако су у то неки скептици раније сумњали. Међутим, за сада се не може видети докле је допро споразум трију сила, и која су спорна питања остављена, да по њима донесу одлуке Рузвелт, Черчил и Стаљин. Изнад свега је упадљиво, да у америчкој штампи влада оптимизам иако је америчко јавно мњење нагињало мишљењу, да се америчка и руска политика не може довести на један пут.

УТИЦАЈ МОСКОВСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ НА БЛИСКИ ИСТОК

Лондон, 28 октобар. (БТ) — Московски дописник „Ивнинг Стандарда" пише о утицају московске конференције на Блиски Исток следеће:

„Активност Совјетске Русије, како на привредном, тако и на политичком пољу, појачаће се у државама на Блиском Истоку. Јачање те активности види се већ и сада, пошто је Совјетска Унија успоставила дипломатске односе с Египтом, и убрзала рад на изградњи железничке пруге Тебрис—Техеран.

НЕМАЧКИ ВАЗДУШНИ НАПАД НА НАПУЉ

Киасо, 28 октобар. — (БТ). Према саопштењу радио Рима, јаке немачке ескадриле извршиле су напад на пристаниште Напуља.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 28—31 октобра

Украдена жена

(LOPOTT FELESÉG)

Премијера италијанског филма

У гл. улози: Алида Вали

Турска не намерава никога да нападне

Будапешта, 28 октобар. (МТИ) — Турски лист „Ташвири Ефкијар" објављује чланак о држању Турске према зараћеним и неутралним земљама и наглашује, да Турску досада нико није напао, па следствено томе на Турска нема намеру да напада друге државе. И баш због тога, у Турској се не може трпети да се о њеној спољној политици полемише.

Према специјалном дописнику „Гавет де Лозан", у турској престоници влада велика забринутост и нестрпљење у вези са исходом московске конференције. У Турској се жели, да Иден и Хал приликом свога повратка посете Анкару. Турска налази за нарочито потребно да успостави непосредну везу с америчким министром спољних послова, како би владу САД тачно обавестила о стварном стању и расположењу у југоисточној Европи и на Средњем Истоку. У упућеним турским круговима сматра се као вероватно, да ће британски министар спољних послова Иден после завршетка московске конференције учинити посету Турској.

ШВЕДСКИ ПОСЛАНИК У ЛОНДОНУ СТИГАО У СТОКХОЛМ

Стокхолм, 28 октобар. (МТИ). Шведски посланик у Лондону се пре неколико дана вратио из Лондона у Стокхолм на палуби брода, на коме је извршена измена енглеских и немачких ратних заробљеника. Из дипломатских кругова се сазнаје, да ће посланик отсуство провести у Стокхолму.

НЕМЦИ ОЧЕКУЈУ НОВА АНГЛОСАКСОНСКА ИСКРЦАВАЊА У ИТАЛИЈИ

Берлин, 28 октобар. (НШТ) — Борбена делатност на фронту у јужној Италији последњих дана нешто је у застоју. Са немачког надлежног војног места се јавља, да су немачке трупе тај застој искористиле, да би што боље изградили своје брдске положаје и да све друмове, који воде ка северу, затворе такозваном „челичном преградом".

Из примедаба немачких војних стручњака могло би се закључити, да Немце не би изненадило, ако би непријатељ покушао искрцавање иза леђа немачких трупа. С тим у вези, у Берлину се указује на то, да непријатељ располаже са великим бројем трупа и ратним материјалом, па је несумњиво, да се неће задовољити да те трупе развијају само малу активност у централним крајевима Средоземног Мора.

Кроз штампу

»Москва и други фронт«

„Пестер Лојд", у уводнику „Москва и други фронт", подвлачи да је јасно да Москва није задовољна англосаксонским наговештавањем великога напада на Европу тек за годину 1944, и наводи, с тиме у вези, руски часопис „Рат и радничка класа", који „не пропушта да англосаксонске савезнике потсети да је садање време за инвазију најповољније, пошто је положај бродарства услед сразмерно дуге паузе у подморничком рату постао бољи, а и положај Савезника у ваздушном простору Канала такође није неповољан, а и савезничке трупе на енглеским острвима достигле су потребни број да би се могле ставити насупрот немачкој војсци на обали Атлантика са добрим изгледима на успех".

„Са британске стране се такво схватање Руса не пориче — пише „Пестер Лојд" — али му се супротставља англосаксонско схватање да се војне акције у већем обиму предузимају само ако се притом може рачунати на успех. Са британске стране се подвлачи да би инвазиони покушај поставио питање одлуке за целу Европу, при чему би неуспех предузећа значио за целу савезничку ствар знатно гору катастрофу него даље одлагање офанзиве". „Притом се, у једноме британском саопштењу, указује и на то да велики напад на Западну Европу захтева војно вођство првог реда, дакле и већи број искусних и извежбаних генерала". Како се то англосаксонско сватање у Москви просуђује, засад се још не може одговорити — пише лист — али се у британским левичарским круговима показују знаци врло оштре критике.

„Донауцајтунг" доноси из Стокхолма: „Последњих дана, извештаји лондонских листова са италијанског ратишта су опрезније формулисани и краће стилизовани. О офанзивно-дефанзивној тактици Немаца, која пре свега Петој армији Клерковој задаје много посла, пише посебни дописник „Дејли Телеграфа": „Само веома споро се напредује друмом према Риму". Пре свега су опасни и снажни немачки одбранбени положаји у брдима Масико. И специјални дописник „Дејли Мела" јавља да се Немци веома жилаво боре, и свугде отежавају напредовање англоамеричких трупа. „Дејли Телеграф" у уводнику о англоамеричком ратовању пише — према „Донауцајтунгу" — да је бродска тонажа за војне сврхе у овој години била већа него у прошлој. „Дејли Експрес" држи да оно што претстоји ових дана, то није слом Немачке, него велики немачки напон снаге. Идуће недеље и месеци неће бити лакши, него они, напротив, спадају међу најтеже".

#

„Си унд Ер", швајцарски илустровани часопис, у извештају свога специјалног дописника о данашњем Напуљу, доноси између осталог: „Најтеже је пострадао пристанишни део града. Од великих, прекрасних хотела, који су познати толиким путницима, једва да је нешто сачувано. Фасаде, додуше, чине још донекле респектабилан утисак, али у унутрашњости је скоро све изгорело. Још и данас се техничка лица занимају тиме да опрезно претражују хотелске палате, пошто су у њима Немци врло брижљиво поставили миниране замке. У маленој улици на Староме пристаништу, које је туристима добро познато, рат је страховито пустошио. Ту није остао ни камен на камену. Све је изгорело, и одатле се пружа слика једнога великог бродског гробља. Изгореле су стотине рибарских чамаца. Тупета једрењача стрше још са катаркама из воде док су даље напољу претурени већи бродови. У подручју докова, и код великих магацина, проширени пожари, трају даље. Узалуд је покушала досада британска флота да угуши пламен. Тешкоћа лежи поглавито у томе да су и непосредно код кејова потопљени велики бродови, тако да чампи за гашење не могу да се приближе".

#

У извештају се још додаје да је у Напуљу из трговина нестала сва роба, а снабдевање животних намирница „није могуће описати". Један старац рекао је швајцарском дописнику: „Мора се бити Напуљац, па да се овде још може да живи. Ми смо досад јели већ све што расте на земљи или у води, па умемо и сада да се испомогнемо".

„Нојес Винер Тагблат" наводи, из Анкаре, британски часопис за Близки Исток где се наглашује да је с англосаксонске стране форсиран извоз у Турску политички условљен. „Он се врши првенствено у очекивању извесних политичких реакција са турске стране", и само под тим претпоставкама може у Турску транспортована роба имати постојаност. „То потврђује у више махова постављену тезу — пише бечки лист — да је са британске стране поведена трговина с Турском у очекивању да ће Турска, захваљујући обилатом прекоморском увозу робе, политички отступити од Европе. Истовремено се у Енглеској надају да ће на турском тржишту моћи купити извесну робу која је иначе спремна за експорт у Европу".

„Политички условљени карактер енглеских ликерација, који, уосталом, потврђује и лондонски „Тајмс", показује се — подвлачи немачки лист — последњих недеља у свој својој јасноћи. Јер откако је Турска, превагом војних операција у италијанскоме сектору, изгубила непосредан војни интерес за Англосаксонце, британске па и америчке ликерације су очигледно попустиле. Пре свега одашиљање ратног материјала, које је у Адани обећао Черчил, заостало је знатно испод очекивања. К томе још долази да су баш код ове врсте материјала велики делови били лошег квалитета".

Да ли ће Турска ступити у рат зависи само од ње саме и Енглеске

пише турски народни посланик Јалчин

Цариград, 28 октобар. (НШТ) — Совјетска ревија „Рат и радничка класа" пише, да је на московској конференцији додирнуто и питање неутралности Турске. Турски народни посланик Јалчин у вези с тим пише у листу „Танин" и изражава велико чуђење због тога. „Да ли ће Турска ступити у рат, — пише Јалчин —, то је чисто интерна ствар Турске и Енглеске, према томе то питање треба расправити у Анкари или Лондону. Не можемо да замислимо, да се то питање може претресати на московској конференцији. У погледу односа Турске са Совјетском Унијом, Турска се већ у почетку рата између Немачке и Русије отворено изјаснила као неутрална држава. Совјетска Унија није стављала никакве примедбе на неутрално држање Турске.

БУГАРСКИ ДЕМАНТИ О БАЛКАНСКОЈ КОНФЕДЕРАЦИЈИ

Софија, 28 октобар. (МТИ) — Са надлежног места Бугарска телеграфска агенција добила је обавештење, да најенергичније демантује вести стране штампе, као и фантастичне вести неких телеграфских агенција, које тврде да су у Софији вођени разговори у циљу остварења балканске конфедерације.

Бугарска телеграфска агенција исто тако демантује и оне вести, према којима су у Бугарској предузете специјалне војне мере према неким суседним земљама за случај савезничке инвазије. Надаље се демантују и вести о измени бугарских граница, као и вест да би се Бугарска примила заштите нових запоседнутих појасева на Балкану.

НАПАД НЕМАЧКИХ БАТЕРИЈА НА ЛЕЊИНГРАД

Берлин, 28 октобар. (Интеринф). Немачке обалне батерије су с успехом гађале лењинградско бродоградилиште, четири подморнице, и један брод носач авиона, који су били смештени у пристаништу.

ПРОСЛАВА ПОХОДА НА РИМ

Северна Италија, 28 октобар. (ДНБ). Поводом 21-годишњице похода на Рим, републиканска фашистичка странка приредила је велике свечаности у Италији. Секретар републиканске фашистичке странке Паволини одржао је говор преко радиа.

БИОСКОП РАКОЦИ ДАЛАС

Од 23—31 окт.

1 сукња — 1 панталоне

(1 SZOKNYA — 1 NADRÁG)

Одличан мађарски шаљиви филм

Латабар, Чикош, Чортош, Мали Г. и Дорита Б.

Изјава Крипса о поратним приликама

Цирих, 28 октобар. (МТИ) — „Ексченџ Телеграф“ јавља из Лондона: Сер Стафорд Крипс је на ручку, који је био приређен у част страних новинара, одржао говор, у коме је заузео став у вези са московском конференцијом по питању послератних политичких прилика. Садржај његовог говора је следећи: „Молотов, Хал и Иден труде се да остваре чврсте темеље, на којима би се могао изградити боље светски мир Сасвим је природно, да онај који жели да осигура светски мир, мора да предузме и војне припреме. Била би основна грешка, ако би се мислило да је наш послератни задатак осигурање мира с оружјем. Сваки систем, који се насилно спроводи, на крају увек остаје без успеха. Наша замисао је будућност Европе и света, а не завођење наше диктатуре. Ми будућност сматрамо са непопустљивошћу демократа. Смешно би било претпоставити, да светом може да управља један одбор, у коме би сваки народ имао свог заступника. То би био парламент, а не управа. Међународна сарадња би имала много више успеха, ако се сфере поделе по раду“.

—ooo✱ooo—

ИМЕНОВАН ЈЕ КОМАНДАНТ ДИВИЗИЈЕ „БЕНИТО МУСОЛИНИ“

Рим, 28 октобар. — (Стефани). За команданта дивизије берсаљера, која сада носи име „Бенито Мусолини“, наименован је пуковник Виторио Франчини. Дивизија се већ налази на фронту и упушта се у борбе.

—ooo|||ooo—

НЕМЦИ КОД ВОЛТУРНА ЗАРОБИЛИ ЕНГЛЕСКЕ ГАРДИСТЕ

Берлин, 28 октобар. (НШТ) — На фронту код Волтурна пао је у ропство велики број енглеских ратника из друге енглеске гардиске бригаде У тој бригади су се налазили гренадири, шкотски гардисти и гарда. Они су чували краљев двор у доба мира, као и straжу код Бекингемске палате у црно-црвеној униформи са великим калпацима од медвеђе коже. Међу тим, гардистима нема ни једног мањег од 180 сантиметара. У борбама, које се воде северно од реке Волтурна, стоје једна другој насупрот елитне трупе. Са немачке стране тенковска дивизија Хермана Геринга, а са непријатељске стране 50 пешадиска енглеска и трећа пешадиска америчка дивизија. Енглези и Американци у тим дивизијама су сјединили све своје најбоље трупе. Тако се први пут десило на јужном фронту, да су се Американци борили много боље него Енглези.

—#■#■#—

„ЛА СВИС“ О СОВЈЕТСКИМ ЗАХТЕВИМА

Берн, 28 октобар. (ТП) — Лист „Ла Свис“ доноси посебан извештај, према коме Совјети траже далекосежне уступке од Румуније, како би дошли у непосредно суседство са Бугарском. Главни циљеви совјетске политике су турски мореуз и персиски залив. Совјетска дипломатија није вољна да чини уступке и тражи од својих Савезника да удовоље свима њеним захтевима. Сличне извештаје објављује и „Тајмс“. Према извештају ТП из Стокхолма, Совјети су на московској конференцији тражили и излаз на Егејско Море.

ПРЕГЛЕД ВОЈНЕ И ПОЛИТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ

Будапешта, 28 октобар. (Телефоном) — На дан 20-годишњице оснивања турске републике светска јавност поново обраћа пажњу поводом тога јубилеја на саму Турску, јер за данашњу ситуацију држање Турске може да буде пример њене мудре политике, а с друге стране да игра и необично важну улогу у послератном развијању ситуације, у првом реду односима према средњој и југоисточној Европи. Данас има мало држава, које би могле да воде тако мудру политику као што је водила Кемалова Турска. Она слободна и мудра политика, која је почела још 29 октобра 1923 године, приликом оснивања турске републике, постигла је свој највећи успех сада од почетка другог светског рата, који јој је омогућио да остане неутрална. Иако је неутралност захтевала од турског народа и извесне терете, могло би се рећи, да је тај рат ипак био више конструктиван него уништавајући. Мало је држава у Европи, које то данас могу да тврде. Претседник турске републике у једном недавно држаном говору у Анкари рекао је, да се захваљујући паметној политици неутралности, Турска развија тако да може да постане у послератном свету једна од најуравнотеженијих и најбогатијих држава света. Турска држава се за последњих пет година више развила него за прошлих 150 година. Она је за двадесет година постала богата држава од 20 милиона људи и њеном анђеоском миру може се завидети.

У вези са московским конференцијом, светска штампа доноси, пре свега, извештаје да се сада расправља о Балкану. Према извештајима појединих листова, Совјети траже територијалне уступке од Румуније, да би на тај начин дошли до Егејског Мора преко Бугарске. Истовремено се пише и о томе, да је на конференцији било говора и о мореузима. „Ноје Цирихер Цајтунг“ у уводнику, под насловом „Балканска легенда“, пише о стратегиским могућностима Балкана и указује на то, да се стално подржава легенда, да Англосаксонци не могу да се искрцају на Балкан, јер га Совјети сматрају као њихову интересну сферу и не дозвољавају Англосаксонцима да се ту угнезде. Према „Ноје Цирихер Цајтунгу“, ту легенду су створила два супротна табора, да би је искористили сваки за своје тактичке циљеве. Међутим, стварност је та, да то служи једино интересима Москве, пошто појачава престиж Совјета, чак и у оним круговима, који се супротстављају комунизму. Лист је мишљења, да ће резултат московске конференције довести у питање ту балканску легенду. Несумњиво је, да би евентуално искрцавање Англосаксонаца на Балкан имало великог утицаја на политику Русије, исто тако и надирање Немаца према мореузима 1941 године.

То питање вероватно није могло бити решено ни на садашњем састанку трију министара. Међутим, изгледа да се у Москви спрема дипломатски оквир и форма, да би се то питање могло касније расправити. Ако би то успело, тада политички разлози не би могли спречавати стратегиске разлоге и војна акција би почела на Балкану.

Англосаксонски дипломати у Москви су ипак под утицајем вести које стижу са руског фронта. Може се рећи и то, да се догађаји московске конференције налазе у сенци догађаја са фронтова. При помињању спољних свечаности, када су Иден и Хал са својих балкона посматрали ватромет, који је приредила градска управа у Москви ради светковања последњих догађаја. **А.**

Берлин о ситуацији на Источном фронту

Берлин, 28 октобар. (МТИ) — Од Дњепра па све до Азовског Мора, т. ј. на фронту до Мелитопоља, траје велика битка несмањеном жестином, којој је највеће жариште код Кривојрога, Руси су на више тачака убацили велике резерве у борбу, али несумњиво са најјачим снагама нападају код Кривојрога — као што су то данас изјавили добро обавештеним круговима у Берлину. Немци на томе месту стално убацују све нове и нове трупе, тако да ове огромне борбе, које трају већ неколико дана, нису ништа изгубиле од своје жестине. Те чињенице немачки војни кругови посебно наглашују. Али не само да се код Мелитопоља воде огромне борбе с убацивањем огромних снага, него и на више тачака окуке Дњепра, а и даље у простору Дњепропетровска трају борбе. На средњем сектору код Гомеља почели су нови напади, где су Руси са великим снагама покушали да пробију фронт.

Италијански фронт стварно показује другу слику. Из енглеских листова, а исто тако и из изјаве генерала Александера, може се закључити да су Енглези потпуно начисто с тим, да још нису достигли главне немачке борбене линије.

БЕРЛИН ДЕМАНТУЈЕ ДА СЕ НА БАЛКАНУ БОРЕ ЕНГЛЕСКЕ РЕГУЛАРНЕ ТРУПЕ

Берлин, 28 октобар. — (ДНБ) На војном месту у Берлину демантује се вест, према којој су се на попришту борби на Балкану са партизанима појавиле и редовне енглеске трупе. Према немачком становишту, те вести имају циљ да утичу на становништво територија, које се налазе под партизанима.

—#✱#✱#—

ЗАВРШЕНА КОНФЕРЕНЦИЈА ФИНСКОГ СИНДИКАТА

Хелсинки, 28 октобар. (МТИ). У среду увече завршена је конференција финског синдиката. На завршној седници потврђен је на свом положају досадашњи претседник синдиката Вуори.

—#✱#✱#—

ПЛАН О КОНФЕРЕНЦИЈИ СИНДИКАТА ЦЕЛОГА СВЕТА

Лондон, 28 октобар. (БТ) — Главни Савет енглеских синдиката одлучио је да сазове све синдикате света на конференцију, која ће се одржати у пролеће или у лето следеће године у Лондону. Позив ће бити упућен свима савезничким земљама, доминионима, синдикатима Индије, као и свима радничким организацијама, које објављују рат фашизму.

БАДОЉОВА ВЛАДА ДОЗВОЛИЛА РАД СТРАНКАМА С АНТИФАШИСТИЧКИМ ПРОГРАМОМ

Цирих, 28 октобар. (БТ) — Према информацији „Ексченџ Телеграфа“, влада Бадоља дозволила је рад шест странака, чији је програм антифашистички, подразумевајући ту и социјалистичку и комунистичку странку. Даље се јавља, да се обрачун из прошлости брзо приводи крају. Већ се штампају нови уџбеници. Организација Амгот у том погледу држи се сасвим по страни уколико је то могуће. Међутим, савезничке власти у појединим стварима најприснije сарађују са месним властима, тако, на пример, на угушивању прне берзе. У Напуљу војни суд заседава два пута дневно и доноси пресуде прнoберзијанцима.

—«««✱»»»—

ВАТИКАН ЈЕ ПРЕТРПЕО ШТЕТУ ОД СТО МИЛИЈАРДИ ЛИРА УСЛЕД ВАЗДУШНИХ НАПАДА

Милано, 28 октобар. (Стефани). — Према извештају листа „Кориере де ла Сера“, у Ватикану је израчунато, да су ваздушни напади у току прошлих месеци проузроковали штету од сто милијарди лира на добрима Ватикана.

У ИТАЛИЈИ СЕ ВОДИ ДО САДА НАЈЖЕШЋА БИТКА

Алжир, 28 октобар. (БТ) — Према извештајима, који су приспели из Монтгомеријевог главног стана, већ неколико часова бесни јака битка за села, Торело, које се налази неколико километара далеко од Сан Стефаниа. Битка је једна од најжешћих, које су до сада вођене у Италији. Торело лежи на улазу у уску долину, чији северни крај држе Немци, а јужни Енглези. Кроз ту долину води пут за који се сада воде најжешће борбе. У тим борбама је тешке губитке претрпела америчка Осма армија. Монтгомери с најопрезнијим наступањем прати борбу. На фронту Пете америчке армије није наступила никаква знатна промена. Неколико минута пре поноћи америчка артилерија је узела под јаку баражну ватру немачке положаје, по чему се може закључити, да су дивизије генерала Кларка у четвртак ујутро кренуле у напад.

—«««✱»»»—

РОМЕЛ ПРИМИО МАРШАЛА ГРАЦИАНИЈА

Рим, 28 октобар. — (НШТ). Главни командант немачких снага у Италији маршал Ромел примио је у свом главном стану маршала Грацианија. Током разговора, који су били врло срдачни, расправљало се о војним и организационим питањима. Овим разговорима су били присутни и начелници штаба обоје војничких вођа.

—«««✱»»»—

УКИДА СЕ НАРЕДБА О ЗАМРАЧЕЊУ АМЕРИЧКИХ ОБАЛА

Вашингтон, 28 октобар (БТ) — Према једном заједничком комуникеу министарства рата и министарства ратне морнарице од 1 новембра, укинуће се наредба о замрачењу на америчким обалама. Наређење о замрачењу обала објављено је у Америци у пролеће 1940 године зато, што су се бродови, који су пловили поред обала, могли приметити од светлости с обала, па су на тај начин били одлична циљ за подморнице.

Вести

ПЕТАК, 29 ОКТОБАР 1943

— Папина порука еухаристичком конгресу. Како се из Киаса јавља, после завршетка еухаристичког конгреса у Перу, Папа Пије XII упутиће у недељу у 6 часова увече, путем ватиканске радио станице, поруку овом конгресу.

— Парастос народним добротворима Луки Миланковићу и Марији Петровић. Месна Српска православна црквена општина приређује у суботу, 30 о. м. у Саборној цркви парастос народним добротворима Луки Миланковићу и сестри му Марији Петровић. Позивају се чланови црквеног одбора и скупштине, стипендијски питомци и остало грађанство да присуствују помену.

— Почетак школске године у основним школама са српским наставним језиком у Ујвидеку. Сва школска деца основних школа са српским наставним језиком у Ујвидеку имају да дођу у понедељак, 1 новембра у 8 часова ујутру, у школу у коју су се уписала. Одатле ће се ићи у цркву на призивање светог Духа, па ће по томе учитељи саопштити деци у које ће школе ићи и у које доба.

— Недалеко од железничке станице Вашкапу пронађени гробови из римског доба. У близини Ујвидека, код места званог »Римски Шанчеви«, недалеко од железничке станице Вашкапу, војници су вршили вежбе, па су том приликом копали шанчеве. Изненадно су наишли на неке зидове који су у ствари били остаци гробниће из римског доба. Војници су о овом открићу известили пуковника Мише Ернеа, који је издао наређење да се и даље пажљиво настави са копањем. О случају је обавештен и виђен д-р Нађ Миклош, градски начелник, који је својевремено био директор музеја. Сем тога су извештени д-р Палош Кароља, културни саветник и д-р Месарош Ђула, професор Високе источне трговачке школе, који се бави археологијом. Стручњаци су утврдили да гробови потичу из римског доба и да се тамо некад налазило римско гробље, у близини утврђења. У једној гробници је нађен потпуно очуван костур, а у другој четири лобање, по којима је утврђено да припадају трима расама. Нађен је и један класично израђен камен са ликом човечје главе и један бодеж. О овом открићу извештен је и кустос националног музеја у Будапешти. Пронађени предмети су привремено смештени у дворани градске библиотеке.

— Провална крађа у Сабадки. Прекјуче по подне између 4 и 6 часова непознати крадљивци извршили су провалу у стану удове д-р Видор Имреа. Госпођа Видор отишла је по подне око 4 часа од куће и вратила се нешто после 6 часова. Тада је утврдила да су сва троја врата, која су била закључана, од непознатих лица обијена. Она је случај одмах пријавила полицији, која је извршила увиђај, те је том приликом утврђено да је нестала гвоздена казета са накитом г-ђе Видор. Овај накит претставља врло велику вредност.

Још свега један дан дели нас од велике Модне ревије

Јесења мода доноси многе нове креације

Као што је јављено, у недељу по подне, у четири и по часа, у великој дворани Левенте дома биће приређена велика модна ревија, коју организује пештанска модна централа уз сарадњу овдашње подружнице савеза Барош. С обзиром на велике припреме које су учињене, и напредно богат избор модела који ће бити приказани, за ову ревију влада велико интересовање.

Већ из досадањих обавештења види се да ове године јесења мода доноси нов стил и нову линију у женској моди. Док је ранија мода, нарочито у мирно доба, код женских више форсирала праве линије мушког облика, дотле се на овим моделима више истиче женска линија нарочито код сукања. Ова мода је сва у знаку да што више истакне женску линију — женскост.

Укупно ће бити приказано преко стотину модела, што одиста претставља богат и раскошан избор за публику.

— Трамвај уништио 16 метарских центи стакла. Из Сегеда се јавља: Једна шпедитерска кола преносила су 16 метарских центи стакла. Када су наишли на један угао, на њих је најурио трамвај и услед јаког судара, цео товар шпедитерских кола био је уништен. Поред тога и сви прозори трамваја били су разбијени. Сва је срећа, што том приликом није било људских жртава.

— Љуштећи кромпир — умро. У Шајкашћерђу је напрасно умро сиромашни радник Милан Антић. Он је у суботу преко целог дана обављао кућевни посао и никоме се није тужио да га нешто боли. Увече је помагао жени при љуштењу кромпира. Док је она изишла у двориште, Милан се срушио мртав на под. Утврђено је да је његову смрт изазвала срчана кап. (Р. М.)

— Полиција у Сабадки интернирала три беспосличара. Полиција у Сабадки извршила је интернирање тројице беспосличара. Тако су интернирани Антун Венић, који је већ више пута кажњаван због крађа и превара, Балог Јожеф, беспослени земљорадник, Ситаи Јожеф, који је пре неколико дана извршио крађу на вашару у Сабадки. Сва тројица су интернирани на неодређено време.

— Лопови украли надгробни споменик. Из Печа се јавља: Жена Петера Пајера спремала се да уреди гроб своје мајке за празник Свих Светих, па је отишла на гробље, које се налази на крају града. Са највећим изненађењем она је утврдила, да су непознати лопови украли надгробни споменик њене мајке. Жандармерија је повела истрагу по овој ствари.

— Зреле јагоде, расцветале љубичице и јоргован у баштама у Печу. Из Печа се јавља: У башти Мађаш Флоријана ових дана поново је сазрела јагода, а у исто време тамо су узабрани и први букети свежих љубичица и јоргована. Овај необичан природни призор посматрала су многа радознала лица.

— Лопови из лабораторије зубног техничара украли злато. Из Печа се јавља: Зубни техничар Хорват Јожеф, који има лабораторијум у Печу, поднео је пријаву полицији, да су му непознати лопови из његове лабораторије однели злата у вредности од 600 пенга.

— Град Сомбатхељ основан је пре 1900 година. У суботу су приређене велике свечаности у Сомбатхељу поводом 1900-годишњице од оснивања града. Овим свечаностима су присуствовали и министар унутрашњих дела витез Керестеш-Фишер и супруга, а пензионисани претседник владе Бардоши Ласло одржао је том приликом свечани говор.

— У Бајмоку воћке цветале по други пут. Град који је падао овога лета уништио је цветове крушке на салашу Нидерхолцер Михаља, поседника из Бајмока. Дрво је касније поново цветало и сада Нидерхолцер је на њему избројао 20 крушака величине ораха. Услед дугога лета, у дворишту општинске куће у Бајмоку цветала је по други пут једна јабука.

— На загребачком универзитету створен нов ред једном владином наредбом. По новој Наредби сви студенти првог годишта дужни су похађати нарочити течај, који на Универзитету приређује управа. Тек по положеном течају могу поднети своје индексе на потпис професорима, за доказ да су слушали њихова предавања. Без потврде о слушању течају, професори не могу потписати индекс студената.

— Услед рушења мексиканског манастира, погинуло стотину људи. Како се из Мадрида јавља, у мексиканском селу Ицман, поред Мериде, срушили су се зидови старог манастира за време једне црквене свечаности. Према првим извештајима, под рушевинама манастира нашло је смрт стотину људи, а број рањених износи две стотине.

— Железничка несрећа у Француској. На железничкој прузи, која води из Отоала на железничку станицу Сен Лазер у Паризу, код једне мале станице дошло је до судара возова. Сем материјалне штете, теже је рањено и 36 лица.

— Лажни полицајци пљачкају у Марсељу. Агенција НШТ јавља, да у Марсељу у последње време пљачка већи број лажних полицајаца. У једном хотелу три таква полицајца извршила су претрес код једног трговца вином. Они су свезали трговца, отели му новац и све предмете од вредности у износу од два милиона франака. Истога дана десио се још један случај. Четири младића извршила су такође преметачину, позивајући се, да су полициски чиновници и том приликом су однели 20.000 франака.

Позив ујвидечке групе Лего лиге

Ујвидечка група Лего лиге позива, у првом реду, све команданте кућних група, као и њихове заменике, надаље све чланове Лиге, да дођу на конституирајућу скупштину, која ће се одржати у недељу, 31 октобра, пре подне у 10.30 часова у Левенте дому.

Дневни ред конституирајуће скупштине је следећи:

1) Хисекеђ
2) Отварање скупштине
3) Г. Пинтар Ференц, генерал у пензији и инспектор сегедског округа Лего лиге, држи предавање у коме износи циљеве Лего лиге
4) Читање правила
5) Попуна чланова управе
6) Завршна реч претседника
7) Химна

Месна група Лего лиге очекује да ће на конституирајућу скупштину доћи не само сви заповедници кућа и њихови заменици, него исто тако и сви чланови у пуном броју. Истовремено, умолавају се сви да ставе значке Лего лиге.

—ooo●ooo—

У пажњу породицама лица која се налазе у рату

Извештавамо породице лица која се налазе у рату, а која имају право на помоћ, да ће се ова помоћ издавати у доле означене дане, почев од 16.30 до 18.30 часова, и то по азбучном реду презимена лица која се налазе у рату.

Истовремено, упозорује се сваки онај који означеног дана и у означено време не дође да прими помоћ, да исту неће примити овога него тек идућег месеца приликом исплате помоћи. Изузетак ће се чинити само према онима који лекарским уверењем докажу да због болести нису могли доћи да приме помоћ. Према томе, помоћ ће се издавати овим редом: **2 новембра:** А, Б, Ц, Ч, Д, Е, Ф, Г, Ђ, Х; **3 новембра:** И, Ј, К, Л, Љ, М, Н, Њ, О; **4 новембра:** П, Р, Ш, С, Т, Ћ, У, В, З и Ж.

Главна градска благајна у Ујвидеку

—●●●—

— Тристотине пенга новчане казне због продаје млечних производа изнад максималне пене. Као што је „Нова пошта" јавила, пре неколико дана ухапшена је супруга Ури Иштвана, власница пиљарске радње са млечним производима на Корвин тргу. Она је после саслушања предата државном тужиоштву, па је јуче одговарала пред судом за сузбијање скупоће. Суд је, узевши у обзир олакшавајуће околности, Уријеву осудио на 300 пенга новчане казне и годину дана губитка часних, грађанских и политичких права. За случај ненаплативости, казна се претвара у 60 дана затвора. Пресуда је правомоћна.

— Новчанице од 25.000 драхми. Грчка народна банка ради олакшања новчаничног промета пустила је у оптицај банкноте од 25.000 драхми. Пре рата највећа грчка новчаница имала је вредност од 1.000 драхми.

— У Бугарској заведене карте за месо и јаја. Како софиски листови јављају, у Бугарској ће се у већим градовима почев од 1 новембра завести карте за месо и јаја. За сада у том погледу долазе у обзир ови градови: Софија, Пловдив, Варна, Русе и Бургас.

Бојно гађање

ОБЈАВА

II м. кр. батаљон речне страже вршиће на дан 29 и 30 октобра о. г. од 8 часова изјутра до 16 часова по подне бојно гађање. Угрожени терен припада општини Каћ. Дозвољен је саобраћај путевима који воде за Тисакалманфалву, Фелшекабод, Алшокабол. Забрањен је саобраћај на дунавском насипу.

Ујвидек, 28 октобар 1943.

По овлашћењу градоначелника
Д-р Палош Карољ, с. р.
саветник.

У ПАЖЊУ СПЕЦЕРАЈИСТА И ТРГОВАЦА МЕШОВИТЕ РОБЕ У УЈВИДЕКУ

Секција спецерајиста ујвидечког Трговачког удружења скреће пажњу својим члановима, да су се цене неким артиклима недавно измениле. Нове цене су следеће: кристална сода 68 филера, пекмез од шљива (без шећера) 3.80 пенга, сушена шљива 4 пенга, некласирана 3.80 пенга, сјајна сушена шљива 4.20 пенга, некласирана 4 пенга. Сода бикарбона у врећи од 2 деке 14, од 5 дека 24, од 10 дека 38 филера. Мала кутија Вима 26, средња 48, велика 106 филера. Средство за наталаљање »Кларакс« 50 филера. Средство за чишћење руку »Флора« 110 филера, белило Дион 48 филера, средство за наталаљање и чишћење Омо 86 филера. Јединствени сапун за прање 38, односно 76 филера, јединствени тоалетни сапун 84 филера, сапун за бебе 106 филера, прах за прање четврт килограма 54, пола килограма 106 филера, сапун за бријање у коцки 70, у шпици 104 филера. Метла од сирка са два шава 2.58, са обојеном дршком 2.74, са три шава 2.94, односно 3.10, са четири шава 3.30, односно 3.46, са пет шавова 3.82, односно 3.98, са шест шавова 4.22, односно 4.38 пенга. Метла од сирка за одело: са два шава без обојене дршке 1.64, с обојеном дршком 1.74, са три шава 1.84, односно 1.94 пенга.

Уједно упозорујемо своје чланове на то, да су сви трговци, који продају сијалице, обавезни да поднесу писмену пријаву месној финансиској секцији. Формулари за пријаву могу се добити у канцеларији Удружења трговаца.

— Полиција у Сабадки покренула поступак против стаклара који је продавао стакло у замену за јаја. Краузер Андор, познати стаклар из Сабадке, изјавио је једној својој муштерији, да јој може дати тегле за дунст само у замену за јаја. Пошто је против стаклара поднета пријава, полиција је повела поступак.

— Шпанија лиферује Словачкој лимунове. Из Братиславе се јавља: У смислу словачко-шпанског економског уговора, стигао је први транспорт лимунова из Шпаније у Словачку. Од приспеле количине стављено је малим трговцима на расположење 6 вагона лимунова.

— Амерички акробата обесио се о љуљашку. У једном циркусу у Стокхолму познати трапески акробата Алојз Петерс изводио је пред публиком своје вештине са великим гуменим конопцем и приказивао сцену самоубиства путем вешања. Једног вечера, док је публика одушевљено пљескала акробати, он је у своме послу погрешио и стварно се обесио. Дуго је висио у ваздуху, док најзад није утврђено да је већ умро.

Књиговођа Делвидечког предузећа за пољопривредне машине Нађ Иштван осуђен на три године робије

Он је проневерио 10.000 пенга

„Нова пошта“ је својевремено писала, да је ухапшен Нађ Иштван, књиговођа Делвидечког предузећа за пољопривредне машине (бивша Рекорд Ердеш). Он је изведен пред суд у мају месецу, па је суђење због прибављања извесних доказа било одложено. Јуче је Нађу настављено суђење.

Према оптужници, Нађ Иштван имао је да одговара за 15 случајева злочина фалсификата приватне исправе, за 15 случајева злочина проневере и за један случај утајене. Од јуна 1942 Нађ је био запослен као књиговођа код поменуте фирме. У том својству остављао је признанице приликом наплаћивања дугова од дужника фирме, о тим признаницама није обавестио управу, а новац је задржавао за себе. Од других дужника је наплаћивао дугове, па их није књижио на њихов рачун, него на рачун оних дужника чији је новац већ узео за себе. Тим махинацијама, Нађ је хтео да направи пометњу у књигама и забашури своје проневере.

На овај начин Нађ је извршио проневеру у висини 10.000 пенга, када је од стране инспектора фирме примећена ова крађа, Нађ је понудио да фирми накнади новац који је проневерио. Фирма је ово одбила и случај пријавила властима. Приликом доказног поступка, утврђено је, да је Нађ већ више пута био осуђиван за сличне деликте. Он је пред судом и сада признао дело, али се брани тиме, да је имао врло много заслуга за фирму, јер је наплатио читав низ таквих дуговања, које фирма без њега никако не би могла да наплати. За све то фирма га није никада наградила и била је врло асоцијална према њему, па је он морао сам да узме новац. Због утајене, Нађ је оптужен зато што је једном приликом сео у фијакер и наредио фијакеристи да га вози по граду. Када је после вожње фијакериста од њега затражио 5 пенга, Нађ је изјавио, да је детектив и да ће га предати властима, па је и фијакеристи тако платио свега 2 пенга за вожњу.

Због тога што је Нађ извршио проневеру и фалсификат у поновљеном случају, суд га је осудио на 3 године робије и 5 година губитка часних, грађанских и политичких права. У ову казну урачунава се и 5 месеци истражног затвора.

— У Венецуели избила грозница злата. Како „Ниа Даглихт Алеханда“ јавља из Венецуеле, тамо је недавно откривено веома богато златно поље, услед чега је у тој јужноамеричкој републици избила грозница злата. Моментано се у области, у којој је откривено злато, налазе две хиљаде истраживача злата, како би учествовали у ископавању овог жутог блага.

— Нова наредба о ношњи сукања у Румунији. Према наредби румунске владе жене које терају бицикле у Румунији, дужне су да носе сукње које допиру 10 сантиметара испод колена. Против оних жена, које се огреше о овај пропис, прва казна ће бити новчана, а друга затвор.

— У Данској пронађен чамац стар 4.500 година. Из Копенхагена се јавља: Дански археолози наишли су на полуострву Јитланд на један чамац, у коме се налазио костур једног рибара. Стручњаци су утврдили, да је овај чамац стар 4.500 година. Нађени чамац ће се конзервирати и изложити у копенхагенском музеју.

— На Црном Мору ухваћена кријумчарска дружина. Из Цариграда се јавља: Турска полиција ухапсила је једну кријумчарску дружину, која је помоћу моторних чамаца из разних бугарских лука, кријумчарила већином монополске артикле, а поред тога и оружје и ратни материјал, преко Црног Мора у Турску.

Са тужним срцем и болом у души јављамо рођацима, пријатељима и познаницима да су наши мили и никад непрежаљени

†

Радивој-Рајко Ивановић

у 33 години и

Душан-Душко Ивановић

у 25 години, завршили свој живот у Нештину на дан 14 октобра 1943 год.

Нека је светао помен драгим покојницима и лака земља!

Офутак, 28 октобра 1943 год.

Ожалошћени:

тетка **Зорка Акић рођ. Ивановић,**
тетак **Ђурица Акић** и брат **Милан Д. Ивановић**

ПОВЛАСТИЦЕ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ КОЈИ ПРЕДАЈУ БУНДЕВИНО СЕМЕ

Саопштење градског Апровизационог звања

М. кр. министарство пољопривреде обезбеђује знатне повластице за пољопривреднике који предају бундевино семе. Главне одредбе ове наредбе су следеће:

Онај пољопривредник, који ће до 15 априла 1944 године трговцу овлашћеном за куповину уљеног семена предати бундевино семе сопствене производње, има права да за сваку метарску центу предатог бундевиног семена у привредној години 1943-44 производи индустриско биље на 400 квадратних хвати мање него што је обавезан. Ова повластица се не односи на обавезну производњу рицинуса. Бундевино семе, које се производи на основу уговора о производњи, треба да осигура произвођачко предузеће.

Предаја бундевиног семена може се урачунати у обавезно подручје за сетву само у оном случају, ако је предата количина бундевиног семена прописно заведена у газдинску књигу пољопривредника и ова забележена на контролни лист м. кр. привредног надзорништва.

Овлашћени трговац за куповину уљеног семена издаје за сваких 10 килограма бундевиног семена упутницу за куповину једног килограма сапуна. Ова упутница може се поднети трговцу одређеном од стране министарства за јавно снабдевање. Формуларима за упутнице за сапун снабдевају, по налогу Централе за промет уљаног семена, овлашћени трговци од стране Футуре. У овој наредби наведене повластице припадају и оним пољопривредницима, која су склопили уговор за одгајивање бундеве за пићу.

— Просветне реформе у Русији. Из Цириха јавља Мађарска телеграфска агенција, да су совјетске просветне власти завршиле рад на реформи наставе и васпитања омладине. Најзнатнија промена је у томе, што се у принципу школе деле на мушке и женске. Више неће бити заједничких разреда, сем тога, у школама се заводи и војна претпремма коју ће вршити војници. Уводи се нов систем предавања руске историје и, према новом плану, полагаће се више пажње учењу страних језика. У свима школама дисциплина ће бити најстрожија, а нарочито ће се пазити на поштовање наставника.

— У Загребу дају четири цигарете за килу хартије. У Хрватској се осећа велика несташица у целулози. Земаљска акција за сабирање отпадака хартије није уродила жељеним резултатом. Монополска управа саопштила је да ће за сваку килу отпадака хартије дати четири комада цигарете »Дубрава«.

— Румунско-бугарски трговински преговори. У Софији су почели трговински преговори између Румуније и Бугарске. Циљ преговора је регулисање трговачког промета и плаћања по клирингу.

— Капацитет турских електричних централа. Како турски листови јављају, разне електричне централе, које употребљавају воду као погонски материјал, показују капацитет од 13157 коњских снага. Ове централе снабдевају 31 град јевтином струјом.

— Изгубљен ручни часовник. У понедељак је изгубљен ручни часовник у близини Левенте дома. Моли се поштени налазач да га уз награду од 100 пенга преда домару у Текеља Имре ул. бр. 31.

Заборавни Радојица

Радојичина мати била је болешљива. »Буди миран сада, сине — рекла му је она једно по подне — покушаћу мало да спавам. — »Хоћу, мати, хоћу« — обећа Радојица, и мати спусти главу на диван.

Радојица је седео код стола, поред прозора, и нешто цртао. Али, зачувши неки шум на улици, одједном скочи са столице, да види шта је. У хитрини, гурнуо је столицу те се ова претурила.

Мати, тек што је била задремала, трже се, па рече слабим гласом: »Али, сине, шта то радиш!« — »Ух, мати, немој се срдити — молио је немирко — ја сам сасвим заборавио да спаваш«.

И он опет седе за сто. Сад је цртао коњаника, а то је било тешко. Он поче цртеж да брише, а оно испаде још горе. Ражљути се мали цртач, па поче да гунђа, све гласније. Најзад зграби хартију, згужва је, и баци на земљу. Али притом обори лактом вазну са цвећем.

»Забога, дете — уздахну мати — зар не можеш ни пола часа бити миран!« — Радојица се много уплаши па застиђен опет седе за сто. На цртање је изгубио већ вољу. Узе сад своју кутију са војницима, па их стаде рећати по столу. То ће сада да буде битка. Радојица поче полако да добује по столу, а војници почеше поигравати. А сад — јуриш! Лупну Радојица песницом, свом снагом..

У томе зачу дубок уздисај. Када се осврнуо, опази своју матер где седи, бледа и снуждена. Сузе јој у очима. — »О, мама, златна мамице, зашто плачеш? Боли ли те глава?« рече Радојица па притрча мајци. — »Не — одговори мати — али ма тишти да ме ни толико не волиш да мени за љубав нећеш ни по сата да мирујеш!« А Радојица сад бризну у плач: »Опрости ми, само сад ми још опрости, добра моја мамице. Ја сам био неваљао, али немој плакати, молим те, никад више нећу«.

Мати притиште његову главу на своје груди, и утеши га: »Не срдим се ја на тебе, али твоја заборавност не води добру. Па како онда да верујем да ме волиш? — А сада иди, остави ме на миру«. Мати га још и пољуби, а он се једва отиште од ње.

Најзад се опет врати своме столу. Сад је узео велику књигу са сликама, сео је уз прозор, па је полако превртао листове, само да не шуште.

Тако је мирно седео скоро пун сат. Кад је књигу прелистао, он поче опет с почетка, често погледајући на матер, и радујући се да она тако лепо спава. А кад мати подиже главу и отвори очи, он се уплаши:

»Мамице, јесам ли те опет пробудио?«

»Ниси, Радојице, ниси. Сад сам баш добро проспавала, и пробудила сам се. Па сад ме ништа не боли. Хајдмо сад у башту!«

Радојици као да спаде камен са срца. Љубећи мајци руке, крену с њоме, срећан, у башту.

—#✱#✱#—

Занимљиве сваштице

Научно је утврђено да је за ученике много пријатније, и да лакше уче, кад на белим таблицама пишу црном писаљком, него када се служе црним таблицама на којима се пише белом писаљком или кредом.

//

Да би накупила један килограм меда, пчела мора да пређе пут од кошнице до поља (цвећа) најмање пет до шест милиона пута.

//

Један обичан дечји балон, који је 1940 пуштен у Европи, теран ветром прешао је пут од 8000 километара и спустио се у Америци.

РЕЗУЛТАТ НАШЕ XVII ВЕЖБАНКЕ

Победник вежбанке је Бисерка Пецић, ученица из Сабадке, са 180 речи

Други је Слободан Петрић, Ујвидек, са 170 речи, трећи Милан Ђ. Иванић, Сентамаш, са 167 речи, четврти Драго Градишчај, Ујвидек, са 151 речи.

Као што смо већ раније јавили, наша прошла вежбанка нашла је на досад најживљи одзив наших малих читалаца. Међутим, иако је, при распису вежбанке, тачно речено — и примерима објашњено — шта се од решавача тражи, у много махова они то нису правилно схватили, па смо добијали и много погрешних речи — стране именице, или именице у падежу, придеве, глаголе итд. Све такве речи смо, дабогме, при оцењивању брисали, тако да су уважене и побројане само **тросложне српске именице у којима су сва три самогласника »а«.**

Највише таквих речи, **180** на броју, послала нам је **Бисерка Пецић,** V разр., Сабадка, па њу можемо сматрати победником ове вежбанке. Њену збирку таквих именица — у којој има и леп број рећих речи, али које су, као што смо проверили, све чисто српске народне именице — објавићемо у идућој »Дечјој пошти«.

На другом месту, са **170** речи, је мали **Слободан Петрић,** сврш. ученик IV р. основне школе, чија збирка има такође лепе српске именице, какве смо за ову вежбанку тражили.

Трећи је, са **167** речи, **Милан Ђ. Иванић,** уч. VII р. осн. школе у Сентамашу, чије име већ познају наши многобројни читаоци, као одличног решавача ранијих вежбанки, и писца оне подуже, вешто састављене рекордне приче где све речи почињу са »п«.

Четврти по реду је мали **Драго Градишчај,** уч. II разр. гимназије у Ујвидеку, који је такође био већ победник једне раније вежбанке, а чији број речи износи **151.**

Саопштићемо сада, по реду, даља имена решавача, уз ознаку броја њихових речи:

Радојка Дрљача, III р., Ошове, **132** речи; Драган Барас, III р., Ујвидек **103** речи; Милена Грујић, III р. грађ., Осивац, **103** речи; Мирјана Сигл, IV р., Ујвидек. **101** реч; Загорка Славковић, III р., Кула, **94** речи; Олга Дорословачка, Обече, **89** речи; Војислав М. Бакалић, II р. грађ., Мартонош. **88** речи; Душан Исаков, IV р., Зомбор, **87** речи; Негослава Мушицки, IV р. гимн., Ујвидек, **82** речи; Иванка Крклуш, ученица, Зомбор, **82** речи; Богдан П. Пешић, II р., Опаланка, **80** речи; Милена Стефановић, I р. гимн., Силбач, **80** речи; Милена Николић, ученица, Сентамаш, **79** речи; Мирјана Јањатовић, IV р., Зомбор **77** речи; Коста Бугарин, II р. гимн., Ујвидек, **76** речи; Олга Ачанска, V р., Осивац, **75** речи.

На идућој »Дечјој страни« наставићемо објављивање, а наскоро ће напи најмлађи читаоци имати прилике да се огледају у новој вежбанци, која ће бити друге врсте од досадањих, а у којој ће један услов за победу бити и — леп, читак рукопис.

Орао и змија

— ПО БАСНИ —

Летео је ор'о сурн над врлети стрмог брда,
Па, за тренут, спустио се витој јели на гранчицу,
А чак доле, у прашини, једна гнусна змија мрда,
Па засикта, е пуно беса, опазивши силну птицу.

Сикће бесно, језик плази, док по праху даље гмиже,
Да уплаши сурог орла, то је сврха гадне змије,
А орао, већ одморен, поново се у вис диже,
Па одлете правцем својим — ни погледо он је није...

БРАЦА ЖАРКО

Где је мачак?

ПУНА СЛИКА СВЕГА, АЛИ ДОМАЋИНОВ МАЧАК ФАЛИ. ГЛЕДАЈ СЛИКУ СА СВИХ СТРАНА ПА ЋЕШ НАЋИ И МАЦАНА!

Ж.

ПРСТИ

Рука има пет прстију,
Изређаћу име свију:
Прво палац, он је мали,
Ал' је дебљи од остали'
Другог за њим, то сви знамо,
Кажипрстом називамо,
А средњак је онај трећи,
У среди је, и највећи!
А четврти — нека знаш —
Тај се зове прстенаш
А прст мали, тај је пети,
То задржи у памети!

«««««✱»»»»»

Шаљиво питање

Како човек може 50 дана гладовати и 50 ноћи не спавати, па да то не шкоди његовом здрављу?

Решење »Шаљивог питања« са прошле »Дечје стране«: Шта је затворено кад се отвара? Понтонски мост (кад се отвара, да прође брод реком, затворен је за прелаз преко њега). — правилно решење није нам нико послао.

Допуните што треба

ЂУРА, ДЕЧКО МАЛИ,
ЦИГАРЕТУ . . . .
ОН САД ПУШИ ПРВИ ПУТ,
У ЛИЦУ ЈЕ САВ ВЕЋ . . .
ВЕЋ ГА МУКА ХВАТА,
АЛ' ДОЛАЗИ . . . .
НАМРШТЕН ЈЕ, ЉУТ,
У РУЦИ МУ . . .
ЂУРА СЛУТИ БУРУ,
ДОБИЋЕ ПО . . . .

Браца Жарко

На наше допуњалке — које је лако погодити, а намењене су мањој деци — не треба слати решења.

—●(|||)●—

Нека чека

Састала се два пријатеља, Јова и Стева. Разговарали су о свачему. Најпосле рече Јова:

— Па, шта ми је то сто хиљада година? Мени то није ништа. То ти је исто што и један минут.

— А мени сто хиљада пенга није ништа. То ти је исто што и један филер, — вели Стева.

— Па, кад је тако, дај ми онда, молим те, један филер — вели му Јова.

— Хоћу, брате. Али почекај само један минут.

—□■|||■□—

Чик, погоди!

ЗАГОНЕТКЕ ЕВО НОВЕ:
ШТА ЛИ ЗНАЧЕ СЛИКЕ ОВЕ?
ТРУДА, ДЕЦО, СЕБИ ДАЈТЕ —
ГОРЊИ РЕБУС ПРОЧИТАЈТЕ!

Решење »Чик, погоди!« са прошле »Дечје стране«: Креда — ред. — Правилно решили: Милица Ђуркин, V р., Бачтоварош, Радивој Новков, Сабадка, Катица Стефановић, IV р., Фелшекабол, Анита Ђаковић, Стапар, Богдан П. Пешић, II р., Опаланка, Данило Вукас, радник, Нађестергом, Коста Бугарин, II р. гимн., Ујвидек, Мика Гвожђан, II р. грађ., Тител, Милица Бошковић, IV р., Жабља. (Имена осталих решавача објавићемо на идућој »Дечјој страни«. Неки су нам послали решење »гума — ум«, које је такође добро, па ћемо и њихова имена објавити.

Решење »Чик, погоди!« из бр. од 22 окт. послали су нам још: Божислава Сигл, V р. гимн., Ујвидек, Лазар Хаџић, V р., Нада Пашић, VI р., Евица Рајић, V р. и Вида Загорчић, сви из Бачтоварошта.

—::—

ДЕЧЈА ПОШТА

СИМИ Б., СЕНТАМАШ. Твоја песмица »Куцов коња пред пратима« врло је згодна, али ниси добро чувао тај свој умотвор који си, како кажеш, »саставио«, па га је преписао од тебе, још пре 60 и више година, Чика Јова Змај, и штампао у своме »Невену«, а изашла је та »твоја« песмица и у Змајевој Певаници, год. 1882. — Отсада боље пази на »твоје« песме, да их други не преписују.

Укрштене речи

Број 235

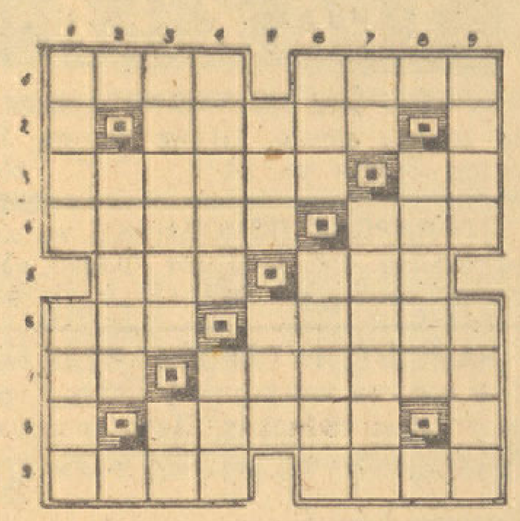

Водоравно: 1) Бодеж — Света гора. 2) Узвик — недељивог делића материје — сугласник. 3) Град у Италији — иницијали нашег књижевника. 4) Често име биоскопа — јапанска монета. 5) Грчка богиња — час. 6) Ломи — машина. 7) Француски члан — место у Црној Гори. 8) Вокал — наш средњевековни краљ — сугласник. 9) Филмска звезда — град у Италији.

Усправно: 1) Стратегиска тачка — алат. 2) Вокал — музичка драма — сугласник. 3) Честен — узвик. 4) Хунски владар — рудник у Србији. 5) Показна заменица — белокос. 6) Овамо — прича у слици. 7) Ова — другови на селу. 8) Вокал — врста маса — сугласник. 9) Филмски комичар — један четинар.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ
Број 234

Водоравно: 1) Кусо — едил. 2) У — абера — у. 3) Палада — К(арацић) В(ук). 4) Авала — гар. 5) Ата — мал. 6) Она — колан. 7) Би — хемија. 8) А — сарај — д. 9) Длан — када.

Усправно: 1) Купа — обад. 2) У — аванс — л. 3) Салата — са. 4) Обала — хан. 5) Еда — кер. 6) Ера — момак. 7) Да — галија. 8) И — калај — д. 9) Лувр — нада.

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕЕ«

НЕПРИЗНАТА ВИЛА

Ралф Урбан

Са блаженим осмехом в на уснама обилазио је господин Шлуурф језеро. Стари парк са високим дрвећем и водоскоком у средини био је као створен за овај састанак. Једина достојна позадина за њену отмену и дивну појаву. У нарочитом расположењу уживао је младић, а време, које је још недостајало до одређеног часа, није му било дугоо. Тада ће она доћи, појавиће се из неке цветне алеје, светла и страна, каоо бајка из давно минулог доба. Његовва вила је још била безимена, баш зато, што је била вила. Судбина свих ввила је да изгубе много од својих чарои чим добију име или друге људскее особине. Али младић на све то ниије мислио. Његове груди испуњавало је осећање чисте среће и скромнее љубави, којој човечанство има да зазахвали за песме метарске дужине.

Јуче се упознао са њом у овом парку. Ни живе душе ниије било у близини. И, одједном, стајали су једно пред другим. Он ју је поздравио... Пошли су заједно. Краљица вила и он. Ништа страно није лежало међу њима, осим неког нежнсог страха. Које су говорили о својој усамљености и о чежњи за срећом. Био је то диван час. Да, и сад ће она поново доћи. Шта је он знао о њој? Ништа. А она о њему? Ништа. Само јој је своје име рекао. Па ипак су све знали, јер су њихове душе говориле...

Кораци. Господин Шлурф се окрене. Није била његова вила, него неки мангупчић, који је носио у руци један изгужвани омот.

— Јесте ли ви господин Шлурф? — упита дечко.

Младић изненађено климне главом, преузе поруку и даде напојницу дечаку.

— Од једне госпођице, — додаде дечак. — Треба да опростите што је овако без форме!

Мали оде. Господин Шлуурф попепа омот, који је садржаавао само парче грубе хартије. Тек штто је прочитао садржај, јаукну као рањена звер и тешко се спусти на камену ограду водоскока. У исто време спустило се и дрвеће, и небо, и цео свет на крајњи минимум. Господин Шлурф је још увек зурио у тај ужас, у парче папира, које је било отцепљено са неког позоришног плаката, и на коме је страшном јасноћом било наштампано само ово: »Дон Кихот«.

Каква пропаст! Да опростим што је без форме?! Ха, ха, ха... Његов смех језиво је одјекивао кроз тихи парк. Вила, која више не долази, оставља жалост за собом. Вила, која се предомислила и одгодила састанак још увек је вила. Али једна вила, која потсмешљиво упоређује тихог обожаваоца са Дон Кихотом заиста није вила. Шкрипећи зубима згужвао је господин Шлурф папир, стрпао га у џеп и пошао кући, свађајући се са собом и целим светом. Ишао је једном живом улицом, док се одједном нагло не заустави. Пред њим — вила! Њено лепо лице изражавало је збуњеност и чуђење.

— Ах... ви... — муцала је она. — Надала сам се... мислила сам... да сте у парку...

— Ха! — гласио је одговор са заједљивим исмевањем. — А ја сам мислио да чекам једну даму. Али преварио сам се.

Рекавши то, одјури даље, остављајући младу девојку прилично збуњену.

Шлурф је толико беса скупио у себи, да је чак могао да се одрекне и вечере. Сатима је јурио између четири зида, као рањени лав. Тек касо у ноћи решио се да легне. Код свлачења открио је у свом џепу ону несретну хартију. Још једном ју је развио. Без сваке сумње, то је био део позоришног плаката. Та неваспитана девојка откинула је место са »Дон Кихотом« и то послала на састанак. Толико нискости иза једног лепог женског чела!!!

— За име Божје, шта је сад ово?

Окренуо је хартију и ту је нежним рукописом било написано:

»Изненада сам спречена и могу да дођем тек кроз један сат. Молим, молим, немојте се љутити. Радујем се на заједничко вече. Лили«.

У ово време отприлике суседни станар је био изненада пробуђен неким тупим ударом. Господин Шлурф је главом налетео на зид.

НЕРАЗУМЉИВО

— Не могу да разумем, зашто се толико бојиш мртвог лава!

ЧОВЕК КОМЕ ЈЕ ИШЧЕЗЛА — КУЋА

У Горњој Шлеској, кобном игром природе, изгубио је један кућевласник, такорећи преконоћ, своју кућу, иако нити је био коцкар, нити је имао једне паре пореског или другог дуга.

Једног лепог дана, после неколико часова отсуства, човек је хтео да се врати својој кући, која је била усамљена на једној ледини. Међутим, кад је дошао у близину своје куће, имао је шта видети: кућа му је лежала сва дубоко у мочвари, од које раније није било ни трага, нити је уопште гдегод у близини било неке поплаве. Пошто својој кући није могао уопште прићи, кућевласник се обратио власти, чији органи су изашли одмах на лице места. Они су изјавили да кућа уопште није више за становање, и имали су право, јер зграда је после четири дана просто — нестала. Сада се истражује на који начин је подземна вода могла ту да доспе на површину, која лежи 600 метара високо.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 76

МИРКОВА ПРОТЕКЦИЈА

Велислав Спасић

— Сада сам потпуно умирена и имам само једну жељу: да ви и ваш муж будете дуго срећни и задовољни у вашем заједничком животу. То сте обоје у пуној мери заслужили. Ове речи вам упућује жена, која је некада била зла, себична, грамзива и у животу гледала само спољне, али варљиве стране тога живота... Срећа је што сам са те опасне странпутице благовремено скренула, а то могу да захвалим само господину Мирку Протићу, чије цело биће, цео његов карактер и здрави погледи на живот су на мене благотворно и спасоносно утицали. Тако сам ја изненадно постала сасвим друга, препорођена жена. То је била сушта супротност оне старе ружне, зле и упола пропале Луле.

— А како се сада у браку осећате, госпођо? — упитала је Вера, дубоко дирнута искреним говором ове жене, која је по свему одавала мајке образоване и добро васпитане даме и осећања искрене покајнице.

— Верујте ми, срећна сам, савршено срећна. Напослетку сам ипак нашла оно за чим сам већ давно, несвесно, али упорно жудела. У своме мужу пронашла сам многе сличне душевне и карактерне црте, које потсећају на вашег мужа, а то је савршено довољно за моју срећу и мир у браку...

Ове две жене, које су се тако неочекивано, па ипак неусиљено и лако у свему разумеле, дошле су у току свог даљег разговора до закључка, да су и оне по души сличне као и њихови мужеви. А када су се после завршене свадбене гозбе, већ касно у ноћ, растале, обе су осећале да су тога вечера постале присне пријатељице, наслућујући да ће се њихови путеви у животу још често укрштати.

*

Свадбени пут брачног пара Вере и Мирка Протића није протекао, као и сви остали свадбени путеви, по уобичајеном шаблону. Мирко, који није волео шаблоне и избегавао је да подражава друге људе, решио је да за време својих медених недеља одустане од стереотипног прописа у том погледу. Он није жудео да са својом младом женом оде у Венецију, без које отмени младенци не могу ни да замисле пристојан свадбени пут, нити да мајмунише с осталим дегенерисаним креатурама на француској или италијанској ривијери. Таква разонода прилично само снобовима, а тај несимпатичан тип људи почео се већ полагано да одомаћује и у примитивној средини у Београду, где су већина људи те »отмене навике« још увек са презиром и гнушањем одбацивали.

И баш стога, младенци су решили да медене недеље проведу далеко од варошке буке и метежа у неком забаченом селу у близини Охридског Језера. Тамо су удвоје приређивали излете у чаробно лепе и романтичне пределе и често се упуштали у разговор са тамошњим простодушним, бистрим и веома приступачним сељацима, који су их својим исувише скромним начином живота задивљавали.

Ту, у тој оригиналној, раскошно лепој и помало дивљој средини, Вера и Мирко су се упознали са првим дражима и сластима брачног живота и потпуно утонули у своју снажно набујалу љубав, која човека уздиже и односи га у више сфере осећајног света. И у том свом љубавном заносу, тој ерупцији најснажнијих, најузбудљивијих и неодољивих страсти, они су сасвим заборавили на цео остали свет, посвећујући свој живот једино својој великој љубави.

И због тога није никакво чудо, што су се госпођа Марић и министар Петровић за то време често жалили једно другоме, да од младенаца по осам и више дана не добијају писмене поруке. А ако су их и добијали, њихова писма су била лаконска, срочена на брзину, нервозно и само њихово добро васпитање налагало им је, да је ред да се понекад ипак сете и својих милих и драгих.

— Немају времена за нас старе, — приметила би госпођа Марић уз једва приметан уздах — па све своје време посвећују само својој љубави.

— Немојте им то замерити, госпођо, — одвратио је Петровић благо се осмехнувши. — Млади су, воле се, проживљују прве, најдивније дане своје љубавне среће и имају потпуно право. Сетимо се само, да смо и ми некада били млади и чинили исто то.

— Тако је, имате право, — признала је госпођа Марић. — Још се добро сећам, како сам са својим мужем за време свадбеног пута својим родитељима послала свега једну сасвим краткоречиву дописницу, а осталим рођацима и пријатељицама ни речи

(Наставиће се)

Данас

Петак, 29 октобар.
Мученик Лонгин Сатник. Нарцис. и Зен.

✶

БИОСКОПИ

АТИЛА: Немеш Рожа.
ЗРИЊИ: Муж бунтовник.
НЕМЗЕТИ: Украдена жена.
РАКОЦИ: Једна сукња и једне панталоне.

✶

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Ненадовић, Мусолини улица бр. 12. Телефон: 23—95.

Ралетић, II Ракоци Ференц ут 2. Телефон: 21—00.

#

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 1 мушко и 3 женска детета

Венчани: Вашархељи Кароль, надничар и Сивак Ана, домаћица.

Умрли: Александар Димитров, одојче, 5 дана; Бернхард Ференц, бивши трговац, 45 година

✶

РАДИО

29 октобар 1943.

БУДАПЕШТА. 6.45: Јутарња музика ● **10.15:** Забавна музика ● **11.15:** Свита од Стравинског ● **12.10:** Салонска музика ● **14.00:** Песме и инструментални соли ● **15.05:** Оркестарски концерт ● **16.20:** Хорски концерт ● **17.00:** Мађарске народне песме ● **18.00:** Мађарска филмска музика ● **21.30:** Чардаши ● **22.40:** Песме и осмех.

✶

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

28 октобар 1943.

Дунав: Комаром 104 (—21), Будапешт 127 (—2), Пакш 107 (—5), Баја 158 (—4), Мохач 180 (—5), Бездан 220 (—4), Гомбош 173 (—6), Ујвидек 232 (—3).

Драва: Барч 98 (—1).

Тиса: Вашарошнамењ 106 (—2), Токај 67 (—), Тисафиред 32 (—4), Чонград 1 (—4), Сегед 100 (—2), Тител 97 (—3).

✶

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке брзи), **13.25, 15.07** (брзи моторни), **20.20.**

За Сабадку: 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор), **13.25, 20.22.**

За Зомбор: 3.06, 9.55, 13.30 (директан за Паланку), **17.40.**

За Обечеј, Зенту, Сегед: 5.05, 13.50 (само до Обечеја), **16.20.**

За Тител: 6.12, 12.12, 20.12.

Из Будапеште: 11.27, 17.25, **22.53.**

Из Сабадке: (локални возови) **7.29, 18.13** (брзи моторни од Зомбора преко Сабадке).

Из Зомбора: 7.40, 9.18 (директан из Паланке—Гомбоша). 13.10, **20.00.**

Из Сегеда—Зенте—Обечеја: 7.16 (из Обечеја), 9.46, 20.05.

Из Титела: 6.01, 11.38, 17.14.

СКЛ (ДЕРЊЕ)—СКЛ (СИЛБЕРЕК) 4:1 (2:1)

Ова првенствена утакмица одиграна је у Дерњама. Домаћи су играли са играчима: Павков — Кривокућа, Ристић — Грујић I, Данилов I, Врбашки — Зимић, Нинков, Мијатов, Данилов II, Грујић II. Овај млади тим има врло лепе изгледе за будућност. Са мало више среће, резултат је могао бити и већи. Судија објективан.

СКЛ (ПЕТЕРЕВЕ)—СКЛ (ТУРЈА) 2:0

Првенствена утакмица завршена је заслуженом победом гостију. Дормошки, који је био и најбољи играч на терену, постигао је оба гола.

СПОРТ

Дебрецен тражи да се поништи утакмица коју је изгубио од УАК-а са 4:0

Дебрецен се жалио Савезу и тражи да се поништи утакмица коју је, као што је познато, изгубио у Ујвидеку са великим резултатом од 4:0.

— Жалићемо се против изгубљене утакмице са Уаком — изјавио је један претставник ДВСК-а у Пешти — јер је Чилаг против нас наступио, мада није имао права. Њега је ујвидечки потсавез казнио са месец дана неиграња, јер је на утакмици против Јаношхалме био искључен из игре. Један наш члан управе — изјавио је даље овај претставник — који је био у Ујвидеку, установио је да Чилаг стиче право наступе тек 19 октобра, а Чилаг је већ 17 октобра играо против нас.

Управи ДВСК-а вероватно није било познато да је Чилагу казна била смањена на три недеље, те да је он на тај начин 17 октобра имао право наступа, јер се у овом случају сигурно не би жалили.

СК КИШЕ (Жабља)—СК ВИЛАМ (Ујвидек) 3:2 (0:1)

За прво гостовање Ск Вилама у Жабљу владало је велико интересовање. Вилам је већ у првом минуту постигао први гол, па се страховало да ће доћи до катастрофе. Домаћи играчи мењају места и игра се стабилизује. Обе момчади играју у пољу доста добро, али пред голом пропуштају многобројне шансе.

У другом полувремену је игра живља. У 20 м. изненадна навала домаћих — Вучетин убацује у мрежу 1:1, десет минута касније исти играч повисује на 2:1. Затим следи навала гостију, голман домаћих истрчава и лево крило убацује у празан гол 2:2, пред сам завршетак ове не баш интересантне утакмице Вучетин и по трећи пут затреса мрежу Вилама.

Код домаћих се истакли пожртвованом игром Бранков и Грбић. Код гостију најбољи су били бекови. Судија објективан. **М. К.**

СК АТИЛА ИЗ ТУРЈЕ

Један од најбољих провинциских клубова после одласка већине својих играча на војну дужност: Бајац Милана, Црнојачког Бранка, Серенчешиа, Зеремски Витомира, Црнојачког Раде и Николић Жарка — престао је са радом на спортском пољу. Од осталих играча Ивков и Попов играју у овдашњем Ск Левенте, а Јојкић Лаза, Милошин Миомир, Милошин Владимир и Кривокућин Јова појачали су НСК из Надаље

Досадањи Ск »Шајкашђерђе« из Шајкашђерђа променио је своје име у СК »Зрињи«.

СКЛ (Стапар)—СКЛ (Лилиомош) 3:0. У Лилиомошу одиграна је ова првенствена утакмица. Тим гостију био је следећи: Трњаков, Лепчевић, Јанчурић, Томић, Даутовац, Лукић, Марковић, Мрђанов, Катанић, Симин, Путник. Већ у првом делу игре утакмица је била решена у корист гостију, који су преко Марковића постигли три гола. У другом полувремену домаћи су надмоћнији, али им не успева да поправе резултат. Код гостију истакли су се у одбрани бековски пар Лепчевић, Јанчурић у халф-линији, центар-халф, Даутовац, док у навали: Катанић, Мрђанов и Марковић. Судија је судио без грешака.

СКЛ (Мохол)—СКЛ (Зента) 4:0 (0:0). Домаћи тим, који је играо одлично заслужено је победио. Голове су дали: Пејчић, Лакатош, Бизнингер и Кох. У идућу недељу гостују оба клуба из Мохола у Бачфелдвару.

СЕГЕД—САК (Зента) 4:0. Сегед се налази у одличној форми и налази се на челу табеле са 15 бодова. Други тим Сегеда победио је са катастрофалним резултатом Кишкунфелеђхаза са 11:1.

ПОМЕН

Са неизмерним болом у души јављамо свима сродницима и пријатељима да ћемо нашој никад не прежаљеној ћерци и сестри

СЛАВКИ ЧИЧОВАЦ

давати полугодишњи парастос у суботу, 30 октобра о. г. пре подне на православном гробљу у Фелшекаболу.

У Фелшекаболу, 29 октобра 1943.

3060 **ОЖАЛОШЋЕНИ:**
Отац САВА, мати ТИНКА, брат ГИГА и остала многобројна родбина.

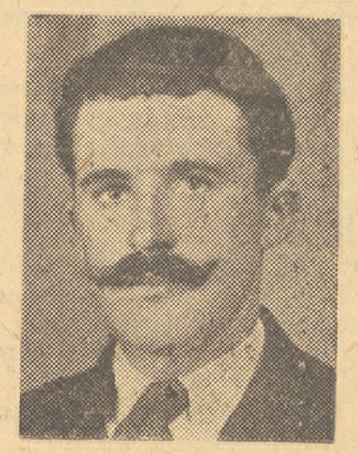

ПОМЕН

Извештавамо све наше сроднике и пријатеље да ћемо нашем милом и никад непрежаљеном сину и брату

Петру Пушину

давати годишњи парастос у петак, 30 октобра о. г. у 11 часова на православном гробљу у Сабадки.

У Сабадки, 29 октобра 1943 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:
Отац: ЈОЦА, мати: ИСИДОРА,
3048 браћа: ЛЕСА и МИЛАН

МАЛИ ОГЛАСИ

До 10 речи 2 пенга, свака даља реч 15 ф.
Који траже службу плаћају 50% попуста

ТРАЖЊА

БРАВАРСКЕ ПОМОЋНИКЕ тражим за сталан посао. Шмит Филип, Ујвидек, Зрињи ул. 31. 3026

СТОЛАРСКЕ ПОМОЋНИКЕ тражим за сталан посао. Шмит Филип, Ујвидек, Зрињи ул. 31. 3027

НАМЕШТЕН ГАРСОН СТАН од 1—2 собе са комфором у центру града тражим за одмах. Цена споредна. Адресу оставити у администрацији. 3062

КУПОВИНА

ОТКУПИО БИХ УПОТРЕБЉЕН БЕРБЕРСКИ НАМЕШТАЈ у добром стању. Понуде слати на адресу: **Дора Павле, Палона.** 3052

ТРАЖИМО ДА КУПИМО КОКСПЕЋ великих сразмера. Понуде молимо на: Ujvidéki Szerszám- és Fémárúgyár, Petőfi S. u. 91 3061

ПРОДАЈА

ЛОВЦИ! Продајем керушу и три кучета расе дојчер форштехер. Бежанов Бранко, Стапар. 3041

БЕРБА СА 16 ЈУТАРА винограда у Каменичко-Лединачком хатару на продају. Чолаковић, Крамер Шандор ул. 45. 3042

ПОЛОВНА ПИСАЋА МАШИНА типа »Адлер«, ћирилица, продаје се. Погледати се може свакодневно код Кох Иштвана, техничара, Пошта улица број 10. 87

ЖЕНСКИ ЦРНИ СКОРО НОВ КАПУТ од вуненог штофа, за особу средње величине, на продају. Пошта ул. бр. 5/II спрат од 1—3 часа после подне. 88

ПРОДАЈЕМ ЗИМСКИ МУШКИ ДУГАЧКИ КАПУТ са астраганом и кратки постављен кожицом. Дугонич ул. 33. 3056

РАЗНО

ИЗНОШЕНЕ ТАШНЕ у свим бојама фарбам. Доситејева ул. 12, врата бр. 2. 3014

ПРИМАМ УЧЕНИЦЕ из I и II разреда на стан и храну. Бањањи ул. бр. 28. 3043

ПРИМАМ УЧЕНИКЕ ИЛИ УЧЕНИЦЕ на стан и храну. Упитати: Рекс палата III/19.

ПРИМИЛА БИХ ЂАКЕ на стан и храну. Ержебет тер 7/II, врата 8.

ДВА УЧЕНИКА НИЖИХ РАЗРЕДА средњих школа примила бих на стан и храну. Упитати: Алмаши ул. бр. 12. 3063

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.

Рукописи се не враћају